

ปีที่ 48 ฉบับที่ 47 : 1 ธันวาคม 2560

Volume 48 Number 47 : December 1, 2017

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การประเมินระบบเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช สำนึกโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559

(The evaluation of farmers' health at risk of exposure to pesticides surveillance system, 2016)

✉ keeratiya034@gmail.com

กิริติญา ไทอยู่

สำนึกโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สำนึกโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ได้จัดระบบการเฝ้าระวังสุขภาพของเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 โดยมีการตรวจคัดกรองสุขภาพเกษตรกร โดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) ระบบการเฝ้าระวังดังกล่าวยังไม่เคยมีรายงานการประเมินผล การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการคัดกรองและการนำส่งรายงานของระบบ และประเมินความครอบคลุมและครบถ้วนในการคัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56

วิธีการศึกษา: ทำการศึกษาแบบภาคตัดขวาง โดยทบทวนข้อมูลที่จัดเก็บจากแบบ นบก.1-56 และแบบ OCC-นบ 02 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559

ผลการศึกษา: พบว่าการครอบคลุมการคัดกรองโดยแบบ นบก.1-56 ครอบคลุมเกษตรกรร้อยละ 14.42 จังหวัดที่ลงข้อมูลแบบ นบก.1-56 ครบถ้วนคิดเป็นร้อยละ 40.79 (31 จังหวัด) ในส่วนของการ

ดำเนินงานพบว่า มีขั้นตอนการคัดกรองและการนำส่งรายงานอย่างเป็นระบบ ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่ามีประโยชน์และมีความจำเป็น

วิจารณ์: ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงแบบคัดกรอง นบก.1-56 ให้ใช้ได้ง่ายและไม่ซับซ้อน รวมถึงปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูล และขาดร่วมมือในการส่งข้อมูลแบบ นบก.1-56 ซึ่งทำให้ไม่สามารถใช้ข้อมูลเป็นตัวแทนในระดับประเทศได้ ควรปรับปรุงให้แบบเก็บข้อมูลไม่ซับซ้อนและใช้งานง่ายเพื่อผู้ปฏิบัติงานจะสามารถดำเนินการและรายงานได้ครบถ้วนและครอบคลุมมากขึ้น

คำสำคัญ: ระบบเฝ้าระวัง, สารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต และคาร์บาเมต

ความเป็นมา

เกษตรกรเป็นกลุ่มแรงงานนอกระบบกลุ่มใหญ่ของประเทศ ปัญหาสุขภาพของเกษตรกรส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยเฉพาะสารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต และคาร์บาเมต กรมควบคุมโรคได้มอบหมายให้สำนึกโรคจากการ-

◆ การประเมินระบบเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช สำนึกโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559	737
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 19-25 พฤศจิกายน 2560	744
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 19-25 พฤศจิกายน 2560	747

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูนาศ
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำรงกุล อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
องอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์นคร เปรมศรี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : นายแพทย์ปณิธิ อัมมวิริยะ

กองบรรณาธิการ

บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รั้งผ่องดี สุวดี ตีวงษ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สมบุญจันทน์ ศศิธรณ์ มาแฉะ

พัชรี ศรีหมอก สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พริยา ดล้วยพอง สวัสดิ์ สว่างชม

ฝ่ายตีพิมพ์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาต ตักดีศิริสัมพันธ์ พริยา ดล้วยพอง

หากต้องการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ใน

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

รวมถึง ข้อคิดเห็น

หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายังกลุ่มเผยแพร่วิชาการ

สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

เบอร์โทรศัพท์ 02-590-1723 หรือ

E-mail: panda_tid@hotmail.com หรือ

weekly.wesr@gmail.com

ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมทำการเฝ้าระวังสุขภาพของเกษตรกร โดยทำการตรวจคัดกรองสุขภาพกลุ่มเกษตรกรที่มีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมตด้วยกระดาษทดสอบโคลีนเอสเตอเรส (Cholinesterase reactive paper) เพื่อตรวจหาระดับเอ็นไซม์โคลีนเอสเตอเรสในร่างกายจากการรวบรวมผลการดำเนินงานที่ได้รับรายงานจากจังหวัดของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2559 พบสัดส่วนผู้ที่มีความเสี่ยงสูงและไม่ปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 32.45 เป็นร้อยละ 36.76 ข้อมูลการเจ็บป่วยจากโรคพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ 43 แห่ง (HDC) อัตราป่วยประมาณ 13 ต่อประชากรแสนคน

ระบบเฝ้าระวังเพื่อการตรวจคัดกรองสุขภาพกลุ่มเกษตรกรที่มีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมตด้วยกระดาษทดสอบโคลีนเอสเตอเรส (Cholinesterase reactive paper) ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) และแบบรายงานผลการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Occ-นบ 02) เป็นหลัก ซึ่งระบบที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ยังไม่เคยมีการทบทวนหรือประเมินตั้งแต่เริ่มมีการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการคัดกรองและการนำส่งรายงานผู้ที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งคุกคามสุขภาพด้านสารเคมีกลุ่มกำจัดแมลงในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตหรือกลุ่มคาร์บาเมตของผู้มารับบริการที่สถานบริการ

2. เพื่อศึกษาความครอบคลุมและความครบถ้วนของข้อมูลการคัดกรองเกษตรกรผู้ที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งคุกคามสุขภาพด้านสารเคมีกลุ่มกำจัดแมลงในกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตหรือกลุ่มคาร์บาเมตด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56)

3. เพื่อศึกษาความมีประโยชน์ของระบบเฝ้าระวัง ความง่ายของระบบเฝ้าระวัง และความยอมรับของระบบเฝ้าระวัง

วิธีการศึกษา

รูปแบบการศึกษา เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) โดยเก็บข้อมูลการคัดกรองจากเอกสารในระบบรายงาน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการศึกษา

1. รวบรวมและทบทวนแบบเก็บข้อมูลแบบประเมินความ-

เสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) และแบบรายงานผลการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (OCC-นบ 02) ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 เพื่อประเมินความครอบคลุมและความครบถ้วนของข้อมูลที่ส่งมายังสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

กำหนดนิยามโรคตามระบบเฝ้าระวังความเสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (สารฆ่าแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต) คือ ความผิดปกติของโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีอาการที่เจาะจงหรืออวัยวะที่เจาะจง โดยไม่รวมผลโดยตรงของการบาดเจ็บ ซึ่งความผิดปกติดังกล่าวเกิดจากการสัมผัสปัจจัยเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ ปุ๋ยพืช เลี้ยงสัตว์ และทำประมง โดยการสัมผัสปัจจัยเสี่ยง อาจเป็นสาเหตุโดยตรงหรือเป็นส่วนเสริมของการสัมผัสปัจจัยเสี่ยงจากสาเหตุอื่น ๆ ก็ได้ โดยแพทย์ให้การวินิจฉัย และลงด้วยรหัส ICD 10: T 60.0, Y 96 ซึ่งไม่รวมการตั้งใจทำร้ายตัวเอง หรือฆ่าตัวตาย (ICD-10 TM สาเหตุภายนอก คือ x68)

ระดับนิยามที่ต้องรายงานในระบบเฝ้าระวังความเสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (สารฆ่าแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต) (Reporting Criteria) คือ รายงานเกษตรกรทุกรายที่ได้รับการประเมินคัดกรองด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) และเมื่อมีการตรวจคัดกรองโดยใช้กระดาษ Reactive paper เพื่อตรวจหาระดับ Cholinesterase

2. สอบถามผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในระบบเฝ้าระวังเป็นรายบุคคลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้น หากมีข้อสงสัยจะ

ซักถามเชิงลึกโดยวาจา เกี่ยวกับขั้นตอนการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบ นบก.1-56 การรายงานโรคและความคิดเห็นต่อระบบเฝ้าระวังในประเด็นการใช้ประโยชน์จากระบบเฝ้าระวัง (Usefulness), ความง่ายของระบบเฝ้าระวัง (Simplicity) และความยอมรับของระบบเฝ้าระวัง (Acceptability)

- ผู้ถูกสัมภาษณ์ จำนวน 13 ท่าน ประกอบด้วย

- กลุ่มเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล จำนวน 4 ท่าน เป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) 2 ท่าน และผู้บริหารหน่วยงานในระดับจังหวัด 2 ท่าน

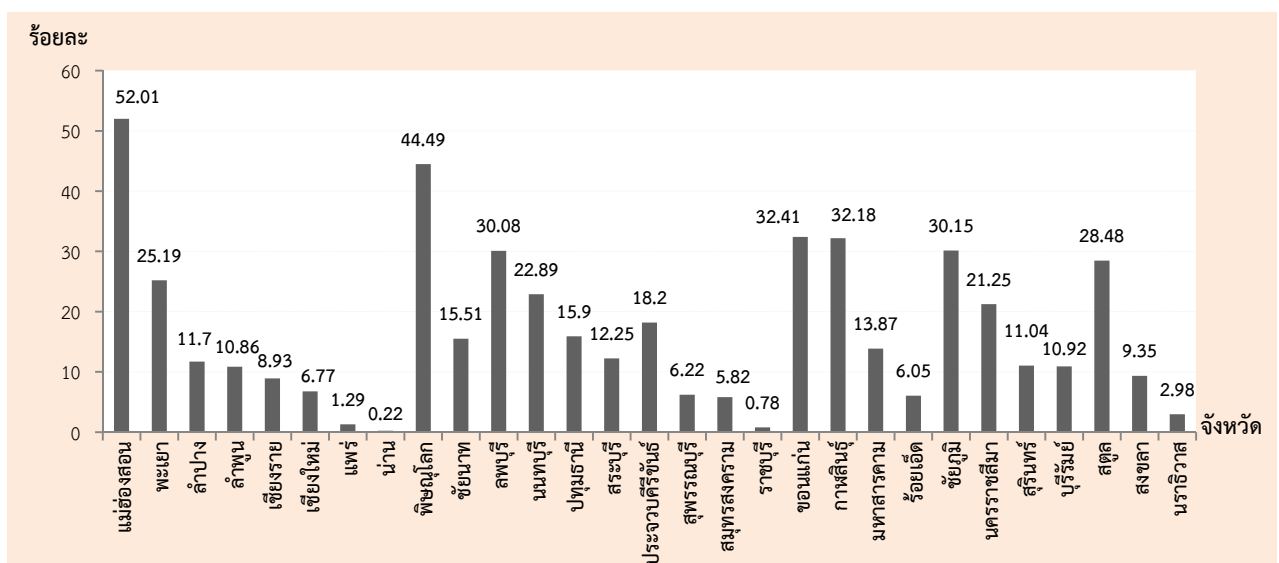
- กลุ่มเจ้าหน้าที่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) ที่รับผิดชอบในการรายงานข้อมูล จำนวน 8 ท่าน

- กลุ่มผู้ใช้ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวัง เป็น ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 1 ท่าน

สถิติและเครื่องมือ เก็บบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ในโปรแกรม Microsoft Excel 2013 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

การทบทวนแบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) และแบบรายงานผลการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (OCC-นบ 02) ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 พบว่ามีการส่งข้อมูลรายงานจากทั่วประเทศ จำนวน 41 จังหวัด และมีเพียง 29 จังหวัดที่ส่งข้อมูลครบถ้วนทั้ง 2 แบบประเมินจนสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อทราบความครอบคลุมของการคัดกรองด้วยแบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก. 1-56)

รูปที่ 1 ร้อยละความครอบคลุมการคัดกรองด้วยแบบ นบก 1-56 ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559

การครอบคลุมการคัดกรองเกษตรกร ข้อมูลจาก นบก.1-56

ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 พบจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,619,856 คน มีเกษตรกรที่คัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56 จำนวน 233,646 คน คิดเป็นร้อยละ 14.42 จังหวัดที่มีอัตราการคัดกรองสูงสุด 3 อันดับแรก คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ร้อยละ 52.01) พิษณุโลก (ร้อยละ 44.49) และขอนแก่น (ร้อยละ 32.41) ตามลำดับ

จำนวนเกษตรกรทั้งหมดที่คัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56 จำนวน 233,646 คน พบเกษตรกรที่มีความเสี่ยงต่ำจำนวน 95,881 คน (ร้อยละ 41.04) มากที่สุด รองลงไปเป็นความเสี่ยงปานกลาง 54,846 คน (ร้อยละ 23.47) ความเสี่ยงค่อนข้างสูง 40,326 คน (ร้อยละ 17.26) ความเสี่ยงสูง 20,567 คน (ร้อยละ 8.80) และความเสี่ยงสูงมาก 14,544 คน (ร้อยละ 6.22) ตามลำดับ จังหวัดที่มีร้อยละผลคัดกรองความเสี่ยงค่อนข้างสูงถึงสูงมาก 3 อันดับแรก คือ จังหวัดแพร่ (ร้อยละ 100) เชียงราย (ร้อยละ 62.35) และน่าน (ร้อยละ 46.15) ตามลำดับ

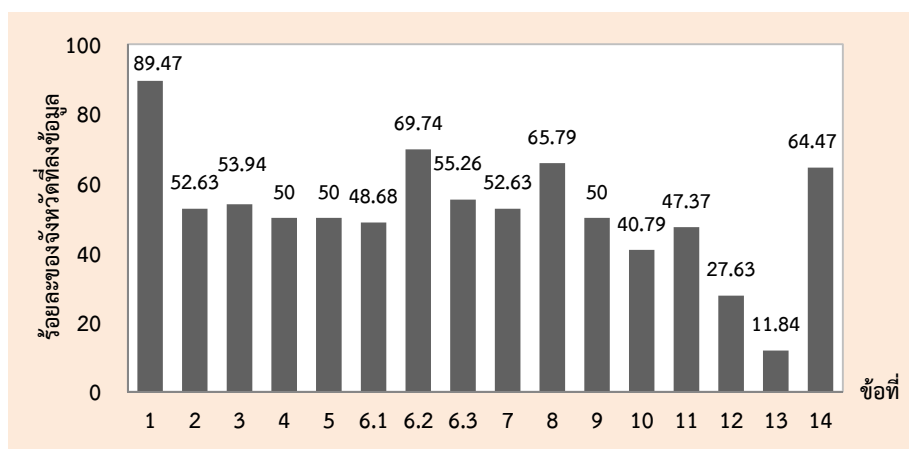
จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการเจาะเลือดตรวจคัดกรองโดยใช้ Cholinesterase Reactive paper มีจำนวน 112,976 คน โดยเกษตรกรที่มีผลความเสี่ยงหรือไม่ปลอดภัย จำนวน 47,773 คน คิดเป็นร้อยละ 42.29 จังหวัดที่มีร้อยละผลความเสี่ยงหรือไม่ปลอดภัยสูง 3 อันดับ คือ จังหวัดน่าน (ร้อยละ 100) พะเยา (ร้อยละ 81.43) และมหาสารคาม (ร้อยละ 71.12) ตามลำดับ

ความครบถ้วนของข้อมูลในรายงาน จากข้อมูลแบบประเมินความเสี่ยงในการทำงานของเกษตรกรจากการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (นบก.1-56) ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559 พบว่าจังหวัดที่ลงข้อมูลครบถ้วนมี 31 จังหวัด (ร้อยละ 40.79) จังหวัดที่ลงข้อมูลแต่ไม่ครบ 28 จังหวัด (ร้อยละ 36.84) และมี 17 จังหวัด ที่ไม่มีการลงข้อมูล (ร้อยละ 22.37) โดย

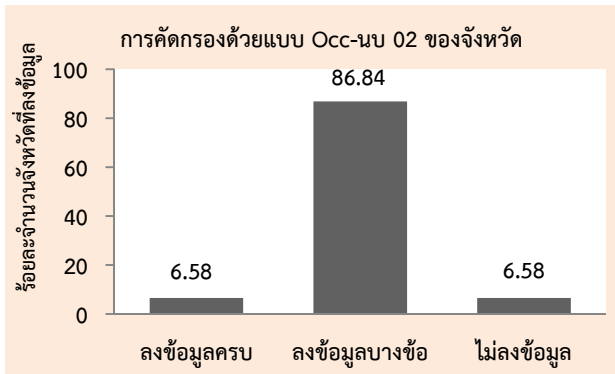
สคร.ที่มีการรายงานข้อมูลครบทุกข้อและครบทุกจังหวัด

คือ สคร. 1 เชียงใหม่, สคร. 7 ขอนแก่น และ สคร. 9 นครราชสีมา จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Occ-นบ 02) ซึ่งมีข้อมูล 14 ข้อใหญ่ 16 ข้อย่อย พบว่าข้อที่มีการลงข้อมูลมากที่สุด คือ ข้อ 1 (จำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิทั้งหมดในจังหวัดและจำแนกตามการจัดผ่านระดับต่างๆ), ข้อ 6.2 (จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการประเมินด้วยแบบ นบก.1-56 ที่มีผลเสี่ยงค่อนข้างสูงถึงสูงมากได้รับการเจาะเลือดตรวจคัดกรองโดยใช้ Cholinesterase Reactive paper) และข้อ 8 (จำนวนเครือข่ายที่หน่วยบริการมี การดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่เพื่อการดูแลสุขภาพเกษตรกรในชุมชน) คิดเป็นร้อยละ 89.47, 69.74 และ 65.79 ตามลำดับ ส่วนข้อที่ลงน้อยที่สุด คือ ข้อ 13 (จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการประเมิน ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืช), ข้อ 12 (ได้รับความรู้ เรื่อง ความปลอดภัยจากการใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูจากเจ้าหน้าที่/สื่อต่างๆ) และข้อ 10 (จำนวนผู้ที่ หน่วยบริการดำเนินการพัฒนา/ถ่ายทอดความรู้ด้านอาชีวอนามัย และการเฝ้าระวังป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพ (อสม./ อส.อช.)) คิดเป็นร้อยละ 11.84, 27.63 และ 40.79 ตามลำดับ (ร้อยละการครอบคลุมของการลงข้อมูลข้อที่ลง 1-14 ทั้งประเทศ คิดเป็น 51.89)

จังหวัดที่มีการลงข้อมูลในการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Occ-นบ 02) ครบ 16 ข้อ มี 5 จังหวัด คือ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา ลำปาง และลำพูน คิดเป็นร้อยละ 6.58 จังหวัดที่ลงข้อมูล แต่ไม่ครบมี 66 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 86.84 จังหวัดที่ไม่พบการ ลงข้อมูล มี 5 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 6.58 คือ จังหวัดตรัง พระนครศรีอยุธยา พิจิตร สระแก้ว และอ่างทอง

รูปที่ 2 การลงข้อมูลในแบบการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Occ-นบ 02) แยกตามข้อ 1-14 ในช่วง 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559

รูปที่ 3 ความครบถ้วนการส่งข้อมูลในแบบการดำเนินงานจัดบริการอาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนของหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Occ-นบ 02) การคัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56 ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2558-30 กันยายน 2559

จากการสัมภาษณ์ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ 13 คน แบ่งผู้บริหาร 1 คน เจ้าหน้าที่ของ รพ.สต. 2 คน สสจ. 2 คน และสคร. 8 ท่าน เป็นเพศชาย 7 คน และเพศหญิง 6 คน อายุเฉลี่ย 44.23 ปี ระยะเวลาที่รับผิดชอบงานด้านเฝ้าระวังโรคประมาณ 7.46 ปี

การใช้ประโยชน์จากระบบเฝ้าระวัง ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเห็นความสำคัญและรับทราบสถานการณ์เกษตรกรที่มีการสัมผัสสารเคมีกลุ่มกำจัดศัตรูพืช จากการนำข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแบบ OCC นบ-02 โดยผู้รับผิดชอบในกลุ่มอาชีวอนามัยและข้อมูลจากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ 43 แห่ง (HDC) และได้มีการนำข้อมูลแจ้งในที่ประชุมให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ดำเนินการและเร่งรัดนโยบายในการจัดบริการคลินิกเกษตรกร

ส่วนในพื้นที่ได้นำข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังไปใช้สำหรับวางแผนการดูแลเกษตรกรในพื้นที่ เช่น รพ.สต. สามารถนำข้อมูลมาวางแผนในการเฝ้าระวัง ป้องกันดูแลสุขภาพให้เกษตรกรได้ ให้ข้อมูลเรื่องการใส่สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ข้อมูลการปฏิบัติตัวในขณะที่ทำงานของเกษตรกร ข้อมูลความเจ็บป่วยหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังการใช้หรือสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช นอกจากนั้นการตรวจคัดกรองหาระดับเอ็นไซม์โคลีนเอสเตอเรสในเกษตรกร ซึ่งพบว่ามีผลเสี่ยงและไม่ปลอดภัย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะให้ความรู้และสอนวิธีการปฏิบัติตัวในขณะที่ทำงานและการใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองจากการใช้สารกำจัดศัตรูพืช รวมถึงนัดมาติดตามผลอีกครั้ง

ความยากง่ายของระบบเฝ้าระวัง ขั้นตอนการเก็บข้อมูลของระบบเฝ้าระวังเริ่มจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดำเนินการคัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56 จากนั้นรวบรวมข้อมูลส่งต่อไปยังสสจ., สสจ., สคร. และสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ โดยมีการส่งข้อมูลในเดือนสิงหาคมของ

ทุกปี เจ้าหน้าที่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกคนสามารถใช้และช่วยกันคัดกรองด้วยแบบ นบก.1-56 ได้ นอกจากนั้นบางพื้นที่ยังมีการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้ช่วยทำการคัดกรองด้วย ช่วงเวลาดำเนินการคัดกรองกำหนดโดยพื้นที่แตกต่างกันตามช่วงเวลาทำการเกษตร ส่วนวิธีการเก็บและส่งข้อมูลไปยัง สสจ. ขึ้นอยู่กับทางพื้นที่กำหนดตามความสะดวกและเหมาะสม เช่น ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือทำเป็นเอกสารพร้อมแนบหนังสือราชการนำส่งก็ได้ โดยเจ้าหน้าที่รับผิดชอบหลักจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลส่งไป

ผู้ปฏิบัติมีความเห็นว่าการใช้แบบ นบก.1-56 มีความยาก เนื่องจากมีรายละเอียดมากและต้องใช้ความพยายามมาก การสัมภาษณ์ต้องอธิบายคำถามให้แก่เกษตรกรเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงประเด็น รวมถึงการลงข้อมูลต้องใช้วิธีเขียนทำให้ต้องใช้เวลานาน และเนื่องจากไม่ได้เป็นตัวชี้วัดของจังหวัดทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำงานอื่นด้วยทำให้เกิดเป็นการเพิ่มภาระงาน ในส่วนการส่งรายงานมีความสะดวก เป็นระบบและมีกำหนดเวลาที่ชัดเจน

ความยอมรับของระบบเฝ้าระวังโรค ผู้บริหารให้ความสำคัญและทราบว่ามีความจำเป็นในการเฝ้าระวังเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ในประเทศยังมีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชเกือบทุกพื้นที่ เจ้าหน้าที่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีระบบเฝ้าระวังแต่มีข้อเสนอว่าควรเก็บข้อมูลแบบสุ่มตัวอย่างเพื่อลดภาระงาน และควรพัฒนาแบบนบก.1-56 ให้ง่ายขึ้น รวมถึงควรพัฒนาระบบการจัดเก็บให้ทันสมัย เช่น การพัฒนาโปรแกรมที่สามารถใช้กับมือถือและเปลี่ยนเป็นลักษณะของการแตะสัมผัสเพื่อให้่ายต่อการใช้งานและเก็บข้อมูล

อภิปรายผล

ระบบเฝ้าระวังความเสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช (สารฆ่าแมลงกลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมต) ในกลุ่มเกษตรกร มีขั้นตอนการดำเนินงานการรายงานอย่างเป็นระบบและมีข้อมูลเอกสารชัดเจนการครอบคลุมของการคัดกรองความครบถ้วนของข้อมูลจากแบบ นบก.1-56 และแบบ Occ-นบ 02 อยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นยังพบว่าตัวเลขจำนวนเกษตรกรที่พบว่ามีความเสี่ยงค่อนข้างสูงถึงสูงมาก ไม่สอดคล้องกับจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการตรวจเลือดเพื่อวัดระดับเอ็นไซม์โคลีนเอสเตอเรสในร่างกายจึงควรมีการศึกษาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางพัฒนาระบบคัดกรองและจัดเก็บข้อมูลให้ดีขึ้น

การศึกษาคุณลักษณะเชิงคุณภาพพบผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นความสำคัญและมีการใช้ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังไปใช้สำหรับวางแผนการดูแลเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงเป็นข้อมูลในการผลักดัน

นโยบายส่วนกลาง แต่ยังคงความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ความครอบคลุมและความครบถ้วนของรายงานอยู่ในระดับต่ำ

สรุปการศึกษา

ระบบการเฝ้าระวังสุขภาพของเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตและคาร์บาเมตมีขั้นตอนการคัดกรองและการนำส่งรายงานของระบบเป็นระบบและมีเอกสารนำส่งที่ชัดเจน การความครอบคลุมในการคัดกรองผู้ที่มีความเสี่ยงจากแบบคัดกรอง นบก.1-56 รวมถึงความครบถ้วนของข้อมูลแบบ นบก.1-56 และแบบ Occ-นบ02 อยู่ในระดับต่ำ การศึกษาคุณลักษณะเชิงคุณภาพของระบบเฝ้าระวัง พบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นว่าระบบมีประโยชน์และจำเป็นต้องมีต่อไปแต่ควรปรับปรุงให้สามารถเก็บข้อมูลได้ง่ายขึ้นและลดภาระงานลง

ข้อเสนอแนะ

ระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

1. ควรมีการประชุมแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ปฏิบัติเป็นระยะเพื่อประเมินและวางแผนการดูแลความปลอดภัยให้เกษตรกรได้ครบถ้วน
2. ควรมีการเก็บข้อมูลจำนวนเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อใช้วางแผนในการคัดกรองและดูแลสุขภาพเกษตรกร
3. หากพบข้อมูลที่คลาดเคลื่อนควรหาสาเหตุและหาแนวทางในการแก้ไข เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน
4. เจ้าหน้าที่ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการในการลด ละ เลิก การใช้สารกำจัดศัตรูพืช หรือเลือกใช้สารทดแทนที่ปลอดภัยในการเพาะปลูก

ระดับจังหวัด

1. การดำเนินงานเฝ้าระวังควรกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดของจังหวัด เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้ปฏิบัติงาน
2. จังหวัดที่มีหน่วยงานที่ไม่ส่งข้อมูลควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรายงานผล เพื่อดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาให้ตรงประเด็น
3. ควรมีช่องทางการสื่อสารที่ง่ายและมีประสิทธิภาพระหว่างจังหวัดและพื้นที่และส่วนกลาง เพื่อใช้ในการรายงานในการปรึกษาหรือให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ

ระดับส่วนกลาง

1. หน่วยงานส่วนกลางควรจัดประชุมเวทีแลกเปลี่ยน

ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับฟังความคิดเห็นรวมถึงปัญหาอุปสรรคในการทำงาน และค้นหาแนวทางแก้ไข

2. ควรสร้างเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุม

3. ควรปรับปรุงแบบคัดกรองและแบบรายงานให้กระชับและง่ายโดยเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

4. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ควรมีการคืนข้อมูลสถานการณ์ปัญหาภาพรวมที่สรุปได้ให้แก่พื้นที่เพื่อพัฒนาระบบเฝ้าระวังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้พื้นที่เห็นความสำคัญของระบบเฝ้าระวัง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้รับผิดชอบงานระดับจังหวัด เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันควบคุมโรคทุกแห่ง และเจ้าหน้าที่สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวก สนับสนุนข้อมูล และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง จนทำให้การประเมินระบบเฝ้าระวังโรคในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี สุดท้ายขอขอบคุณ แพทย์หญิงวรรณฯ หาญเขาวรรณกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ในการเสียสละเวลาและทุ่มเทในการเรียนรู้ครั้งนี้ตลอดมา

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค. คู่มือการจัดการบริการอาชีวอนามัยสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข: คลินิกสุขภาพเกษตรกร. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข; 2557.
2. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 1 พ.ย. 2560]. เข้าถึงได้จาก: <http://envocc.ddc.moph.go.th/>
3. Health Data Center. อัตราป่วยจากพิษสารกำจัดศัตรูพืช [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 27 พ.ย. 2559]. เข้าถึงได้จาก: <http://hdcservice.moph.go.th/>
4. สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค. แบบรายงานผลการดำเนินงานจัดการบริการอาชีวอนามัยในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ประจำปีงบประมาณ 2559 (OCC-นบ 02 Rev.59). [เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2559]

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

กีรติญา ไทย่อู. การประเมินระบบเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกรที่เสี่ยงต่อการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืช สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2559. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2560; 48: 737-43.

Suggested Citation for this Article

Keeratiya Thai-ou. The evaluation of farmers' health at risk of exposure to pesticides surveillance system, 2016. Weekly Epidemiological Surveillance Report. 2017; 48: 737-43.

The evaluation of farmers' health at risk of exposure to pesticides surveillance system, 2016

Authors: Keeratiya Thai-ou

Bureau of Occupational and Environmental Diseases, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

Abstract

Background: The Bureau of Occupational and Environmental Disease Control Department established a surveillance system for exposure of organophosphate and carbamate pesticides among farmers since 1992. This study was the first time to evaluate this surveillance system. It aimed to describe the procedure, and determine the coverage of the screening and completeness of the data.

Method: A cross-sectional study was performed by reviewing data from both pesticide exposure assessment forms (Nor Bor Kor-1-56 and OCC Nor-Bor-02), which were collected during 1 October 2015 to 30 September 2016. The personnel involved in the system were also interviewed.

Results: The screening covered 14.42% of the total farmers. About 40.79% of the provinces completed the data collection form. The system was mentioned to be useful and important.

Conclusions: However, the forms should be modified and simplified. Challenges were errors or incompleteness of data and cooperation from the provinces in submitting the forms.

Keywords: surveillance system evaluation, organophosphate, carbamate, pesticides

รุ่งกานต์ แสงสิริ, กมลชนก เทพสิทธิ์า, ปวีรา บุญวิเศษ, วัชร แก้วนอกเขา, สุภาพร พรมจีน, วิภาวดี เล่งอี, ชนินันท์ สนธิไชย

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 47 ระหว่างวันที่ 19-25 พฤศจิกายน 2560 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคอาหารเป็นพิษจากเห็ดพิษ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบการระบาด 3 เหตุการณ์ใน 2 ตำบล ของอำเภอเกาะพะงัน ดังนี้

เหตุการณ์ที่ 1 ผู้ป่วยเพศหญิงสัญชาติพม่า อายุ 36 ปี ที่อยู่หาดสลัด หมู่ 8 ตำบลเกาะพะงัน เริ่มป่วย 19 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ ปวดท้อง อาเจียน 1 ครั้ง นอนหลับไม่ตื่น และชักเกร็ง มีอาการหลังรับประทานเห็ดประมาณ 2 ชั่วโมง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน อาการไม่ดีขึ้นส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย ในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ญาติให้ประวัติว่า ผู้ป่วยรับประทานเห็ดไม่ทราบชนิดสีเหลืองส้มโดยนำมาต้มกับกะปิ เป็นเห็ดที่ไปเก็บในป่าแถวบ้านพัก ขณะนี้อาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน

เหตุการณ์ที่ 2 ผู้ป่วยชายไทยอายุ 64 ปี ที่อยู่ หมู่ 5 ตำบลบ้านใต้ เริ่มป่วยวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการนอนหลับไม่รู้สึกตัว ชักเกร็ง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน และส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย จากการซักประวัติ ในช่วงเช้าผู้ป่วยเก็บเห็ดไปต้มไข่ไก่จากเขาน้ำตกธารประภาส มาปรุงและรับประทานในมื้อเที่ยง และมีอาการหลังรับประทาน 2 ชั่วโมง ขณะนี้ผู้ป่วยอาการดีขึ้นแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน

เหตุการณ์ที่ 3 ผู้ป่วยชาย สัญชาติพม่า จำนวน 3 ราย อายุระหว่าง 32-38 ปี ที่อยู่หมู่ 7 ตำบลเกาะพะงัน เริ่มป่วยวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 อาการเหมือนกันทุกราย คือ ง่วง ปวดท้อง กระตุก ไม่รู้สึกตัว เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลเกาะพะงันวันเดียวกัน ต่อมาอาการไม่ดีขึ้น จึงส่งต่อโรงพยาบาลเกาะสมุย ต่อมาวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 มีผู้ป่วยเสียชีวิต 1 ราย อายุ 38 ปี ส่วนอีก 2 รายยังรักษาตัว ขณะนี้อาการดีขึ้น จากการสอบถามญาติ ให้ประวัติว่าผู้ป่วยทั้งหมดรับประทานแกงเห็ดไข่เป็ดไข่ไก่ร่วมกันกับเพื่อนอีก 4 ราย พร้อมดื่มสุรา ที่บ้านพักคนงาน เก็บเห็ดจากศาลเจ้าแม่กวนอิม เขาโฉลกหล้า หลังรับประทาน

แกงเห็ดประมาณ 5-8 ชั่วโมง เริ่มมีอาการ ส่วนอีก 4 ราย มีอาการเล็กน้อยจึงไม่เข้ารับการรักษา

ทีม SRRT โรงพยาบาลเกาะพะงัน และเกาะสมุยได้ดำเนินการติดตามเฝ้าระวังในพื้นที่ พร้อมให้สุกศึกษาประชาสัมพันธ์ประชาชนเกี่ยวกับการเลือกรับประทานเห็ดในพื้นที่แล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

2. การระบาดของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัด 39 ราย จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกเป็น Passive case 9 ราย และ Active case 30 ราย ทั้งหมดเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง อำเภอจอมทอง เป็นเพศชาย 19 ราย หญิง 20 ราย อายุระหว่าง 12-18 ปี เริ่มป่วยระหว่างวันที่ 14-22 พฤศจิกายน 2560 รายแรกเพศหญิง อายุ 15 ปี เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เริ่มป่วยวันที่ 14 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการไข้สูง มีน้ำมูก ปวดท้อง เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลจอมทองในวันเดียวกัน แล้วเริ่มทยอยมีผู้ป่วยมากขึ้น พบผู้ป่วย มากที่สุดวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 จำนวน 7 ราย เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลจอมทอง 9 ราย คลินิกเอกชนและโรงพยาบาลเอกชน 4 รายและมีอาการเล็กน้อยไม่ได้รับการรักษา 26 ราย อาการที่พบ คือ มีน้ำมูก ร้อยละ 80.55 ไอ (75) เจ็บคอ (44.44) ไข้สูง (41.66) มีเสมหะ (27.77) ปวดศีรษะ (25) ปวดกล้ามเนื้อ (22.22) เก็บตัวอย่าง Throat swab 1 ตัวอย่าง ตรวจ Influenza Antigen ให้ผลบวกต่อ Influenza A Antigen ส่วนตัวอย่าง Throat swab และ Nasal swab อีก 1 ตัวอย่าง ส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อระบบทางเดินหายใจ ที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสันทราย ด้วยวิธี RT-PCR ให้ผลบวกต่อเชื้อ Rhino virus ทีม SRRT จอมทอง ได้ดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามอาการของผู้ป่วยและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในโรงเรียนแล้ว ยังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่

3. สงสัยโรคแอนแทรกซ์ จังหวัดตาก พบผู้ป่วยสงสัย 2 ราย รายแรกเป็นชายไทย อายุ 64 ปี อาชีพเกษตรกร ไม่มีโรคประจำตัว อยู่หมู่ 9 ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด เริ่มป่วยวันที่ 18

พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ มีตุ่มหนองใสพองที่นิ้วกลางของมือ ทั้ง 2 ข้าง ต่อมาตุ่มหนองแตกเป็นแผลขอบนูนแดง ด้านในเป็นสีดำ มีอาการคันและแสบร้อนบริเวณแผล ต่อมาน้ำเหลืองบริเวณรักแร้โต วันที่ 19 พฤศจิกายน 2560 ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้ยารับประทานอาการไม่ดีขึ้น จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่สอดในวันที่ 21 พฤศจิกายน 2560 เก็บตัวอย่างหนองจากแผลย้อมสีแกรม พบเชื้อ *Bacillus* spp. แพทย์วินิจฉัยส่งสัยโรคแอนแทรกซ์ชนิดผิวหนัง จากการซักประวัติ พบว่า ผู้ป่วยได้ฆ่าและซากแพะที่ตายแล้วจากประเทศเมียนมา 2 ตัวด้วยมือเปล่า แล้วนำเนื้อมาคลุกเคล้าและย่างให้คนงานชาวเมียนมารับประทาน เวลาประมาณ 11.00 น. ของวันที่ 18 พฤศจิกายน 2560 จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พบผู้สัมผัสใกล้ชิด 1 รายเป็นภรรยาของผู้ป่วย ไม่มีอาการผิดปกติ รายที่สองเป็นชายไทย อายุ 59 ปี อาชีพเกษตรกร ไม่มีโรคประจำตัว อยู่หมู่ 9 ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด เริ่มป่วยวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการ มีตุ่มหนองใสพองที่นิ้วชี้ของมือขวา นิ้วนาวงและนิ้วก้อยของมือซ้าย ต่อมาตุ่มหนองแตกเป็นแผลขอบนูนแดง ด้านในเป็นสีดำ ไปรับการรักษาที่คลินิกเอกชน ได้ยารับประทานทานอาการไม่ดีขึ้น จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลแม่สอดในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 แพทย์วินิจฉัยส่งสัยโรคแอนแทรกซ์ชนิดผิวหนัง จากการซักประวัติ วันที่ 28 ตุลาคม 2560 ผู้ป่วยได้ฆ่าและซากแพะที่นำมาจากประเทศเมียนมา 5 ตัวด้วยมือเปล่า แล้วนำมาปรุงเป็นแกงแจกให้เพื่อนบ้านรับประทาน จากการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมพบผู้สัมผัส 140 ราย ไม่มีอาการผิดปกติ

ทีมสอบสวนโรคโรงพยาบาลแม่สอดได้ป้ายเก็บตัวอย่างบริเวณรอยโรคของผู้ป่วยทั้งสองราย จำนวน 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างรอผล นอกจากนี้ ปศุสัตว์จังหวัดได้เก็บตัวอย่าง จากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ดินล้าริมตลิ่งแม่น้ำเมย ดินบริเวณคอกเลี้ยงแพะ ดินบริเวณฆ่าและสัตว์ น้ำเลี้ยงสัตว์ รวม 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจสถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ อยู่ระหว่างรอผล ทีมสอบสวนโรคได้ดำเนินการเฝ้าระวัง ติดตามผู้สัมผัสโรคในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ความรู้เรื่องโรคแอนแทรกซ์ และหลีกเลี่ยงการบริโภคสัตว์ที่ตายไม่ทราบสาเหตุ การบริโภคเนื้อสัตว์ที่ปรุงไม่สุก แก่ประชาชนในพื้นที่แล้ว

4. การประเมินความเสี่ยงโรคติดต่อ

จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรคติดต่อปี 2560 พบผู้ป่วย 2,637 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2560) โดยพบการระบาดในหลายพื้นที่ เช่น การระบาดในกลุ่มเด็กที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การระบาดในกลุ่มผู้ใหญ่ที่จังหวัดในภาคกลาง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น

ประชากรต่างด้าวที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทย และล่าสุดพบการระบาดในเด็กที่จังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเด็กต่างด้าว โดยส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรค

ปัจจุบันโรคติดต่อเป็นหนึ่งในโรคที่อยู่ในโครงการกวาดล้างโรคตามพันธะสัญญานานาชาติ โดยแผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคของประเทศไทย กำหนดให้ผู้ปกครองนำเด็กเข้ารับวัคซีนรวมป้องกันโรคติดต่อ-คางทูม-หัดเยอรมัน ให้ครบ 2 ครั้ง เมื่ออายุ 9 เดือน และอายุ 2 ปีครึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโรคนี้สามารถติดต่อได้โดยการไอ จาม หรือพูดกันในระยะใกล้ชิด จึงควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือคลุกคลีกับผู้ป่วย อาการเริ่มแรกของโรคจะคล้ายคลึงกับไข้หวัด ต่อมาจะมีผื่นนูนแดงบริเวณใบหน้า และกระจายไปตามลำตัว แขนขา ผู้ป่วยอาจมีน้ำมูกไหล ไอ เจ็บคอ ตาแดง ตาฉะ และพบจุดสีขาวในกระพุ้งแก้ม หากสงสัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อ ควรพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและคำแนะนำที่เหมาะสมต่อไป สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สายด่วนกรมควบคุมโรค โทร. 1422

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. ผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 ประเทศจีน

พบผู้ป่วย 1 ราย จากมณฑลกว่างสี เพศชาย อายุ 33 ปี เริ่มป่วยวันที่ 7 พฤศจิกายน 2560 เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยวิกฤต วันที่ 12 พฤศจิกายน 2560 จากการสอบสวนโรค พบว่ามีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกในตลาดค้าสัตว์ปีก

2. สถานการณ์โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ระหว่างวันที่ 14-20 พฤศจิกายน 2560 กระทรวงสาธารณสุข ประเทศซาอุดีอาระเบีย รายงานพบผู้ป่วยยืนยันโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง รายใหม่ 3 ราย ทั้งหมดไม่ใช่บุคลากรทางการแพทย์ รายแรกเป็นเพศชาย อายุ 63 ปี อาศัยอยู่ที่ Bisha ขณะนี้อาการคงที่ มีประวัติสัมผัสโดยตรงกับอูฐในช่วง 14 วันก่อนป่วย รายที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 77 ปี อาศัยอยู่ที่ Buraidah เสียชีวิตในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2560 มีประวัติการสัมผัสเสี่ยงสูง และรายที่ 3 เพศชาย อายุ 59 ปี อาศัยอยู่ที่ Alzulfi ขณะนี้อาการคงที่ มีประวัติการสัมผัสเสี่ยงสูง

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-20 พฤศจิกายน 2560 พบผู้ติดเชื้อ MERS-CoV จำนวน 224 ราย และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2560 พบผู้ติดเชื้อ MERS-CoV จำนวน 1,743 ราย เสียชีวิต 705 ราย (อัตราป่วยตาย ร้อยละ 40.4) ผู้ป่วย 1,020 ราย หายเป็นปกติ และ 19 ราย อยู่ระหว่างรักษาตัว

โรคฉี่หนู เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในฉี่ของหนู โค กระบือ สุกร สุนัข ที่ปนเปื้อน
ในน้ำเข้าสู่ร่างกายจากการกินอาหาร น้ำดื่ม และรอยแผลตามผิวหนัง

อาการ

มีอาการเหล่านี้รีบไปพบแพทย์ทันที

การป้องกัน

DDC
กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา
Office of Disease Prevention and Control Region 12, Songkhla
odpc12.ddc.moph.go.th

สายด่วน
กรมควบคุมโรค
1422

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ
ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 สัปดาห์ที่ 47

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 47th week 2017

Disease	2017				Case* (Current 4 week)	Mean** (2012-2016)	Cumulative	
	Week 44	Week 45	Week 46	Week 47			2017	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	1	0	0	1	13	8	0
Influenza	3875	3437	2282	1262	10856	4014	183203	54
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	1	24	8
Measles	25	28	16	19	88	172	2888	2
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	3	1
Pertussis	3	1	2	0	6	1	67	1
Pneumonia (Admitted)	5010	4768	4113	2431	16322	10725	241598	239
Leptospirosis	103	71	47	16	237	242	3080	55
Hand, foot and mouth disease	426	455	395	304	1580	1980	66512	3
Total D.H.F.	928	896	558	193	2575	4059	47847	58

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานนาย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

TABLE 2 Reported Cases and Deaths of Diseases Under Surveillance by Province, Thailand, 47th Week 2017 (November 19-25, 2017)

(CHOLERA, HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE (HFMD), FOOD POISONING, PNEUMONIA (ADMITTED), INFLUENZA, MENINGOCOCCAL MENINGITIS, ENCEPHALITIS, PERTUSSIS, MEASLES, LEPTOSPIROSIS)

REPORTING AREAS	CHOLERA			HFMD			FOOD POISONING			PNEUMONIA*			INFLUENZA			MENINGOCOCCAL*			ENCEPHALITIS			PERTUSSIS			MEASLES			LEPTOSPIROSIS											
	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.	Cum.2017	Current wk.										
Total	8	0	0	66512	3	304	0	97028	0	994	0	241598	239	2431	2	183203	54	1262	0	24	8	0	0	771	7	2	0	67	1	0	2888	2	19	0	3080	55	16	0	
Northern Region	0	0	0	14226	1	152	0	23154	0	214	0	53038	99	561	0	36323	2	376	0	3	2	0	0	199	3	0	7	0	0	0	185	0	11	0	303	5	0	0	
ZONE 1	0	0	0	7015	0	122	0	13840	0	127	0	29390	77	343	0	19884	0	235	0	2	1	0	0	143	1	0	0	6	0	0	0	129	0	10	0	224	3	0	0
Chiang Mai	0	0	0	2289	0	24	0	4099	0	38	0	10293	0	126	0	9278	0	99	0	1	0	0	0	48	0	0	1	0	0	0	104	0	9	0	31	0	0		
Lamphun	0	0	0	271	0	0	0	1567	0	0	0	864	0	0	0	1515	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0			
Lampang	0	0	0	940	0	18	0	1258	0	9	0	3139	0	56	0	2080	0	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	2	0	0			
Phrae	0	0	0	246	0	1	0	1169	0	15	0	2065	0	16	0	484	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	0	0	8	1	0	0			
Nan	0	0	0	289	0	5	0	714	0	4	0	2485	1	9	0	1841	0	11	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	7	0	0	0	32	0	0			
Phayao	0	0	0	837	0	35	0	1113	0	7	0	2023	9	26	0	1736	0	45	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	24	0	0			
Chiang Rai	0	0	0	1805	0	36	0	3138	0	52	0	6919	55	96	0	2820	0	28	0	0	0	0	0	75	1	0	0	3	0	0	8	0	1	0	102	0	0		
Mae Hong Son	0	0	0	338	0	3	0	782	0	2	0	1602	12	14	0	130	0	0	0	1	1	0	0	0	9	0	0	2	0	0	0	0	0	3	0	0			
ZONE 2	0	0	0	3660	1	28	0	6156	0	78	0	13486	1	142	0	9289	2	116	0	1	1	0	0	19	2	0	0	1	0	0	38	0	1	0	62	1	0		
Uttaradit	0	0	0	330	0	1	0	581	0	3	0	2469	1	7	0	2160	0	5	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	25	1	0			
Tak	0	0	0	604	1	11	0	871	0	6	0	3242	0	44	0	1153	2	23	0	1	1	0	0	4	1	0	0	0	0	11	0	1	0	9	0	0			
Sukhothai	0	0	0	475	0	3	0	613	0	10	0	1632	0	15	0	1299	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	10	0	0			
Phitsanulok	0	0	0	1503	0	10	0	2181	0	37	0	3081	0	48	0	4069	0	63	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	4	0	0	0	9	0	0			
Phetchabun	0	0	0	748	0	3	0	1910	0	22	0	3062	0	28	0	608	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	9	0	0			
ZONE 3	0	0	0	3918	0	6	0	3435	0	14	0	10654	22	87	0	7322	0	26	0	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0	20	0	0	0	19	1	0			
Chai Nat	0	0	0	367	0	4	0	277	0	5	0	492	1	11	0	172	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0			
Nakhon Sawan	0	0	0	1587	0	0	0	1438	0	1	0	2946	17	0	0	3946	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	8	0	0			
Uthai Thani	0	0	0	271	0	0	0	266	0	3	0	1327	4	18	0	162	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	1	0			
Kamphaeng Phet	0	0	0	805	0	2	0	651	0	5	0	4430	0	58	0	1841	0	21	0	0	0	0	0	31	0	0	0	0	0	3	0	0	0	7	0	0			
Phichit	0	0	0	888	0	0	0	803	0	0	0	1459	0	0	0	1201	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0			
Central Region*	5	0	0	25087	1	74	0	24345	0	298	0	62419	72	473	0	89529	9	395	0	6	1	0	0	173	1	2	0	0	27	0	0	1571	0	2	0	96	0	1	
Bangkok	4	0	0	9034	0	20	0	4174	0	41	0	12189	23	55	0	47238	0	112	0	4	1	0	0	74	0	1	0	15	0	0	588	0	0	0	7	0	0		
ZONE 4	1	0	0	4662	0	13	0	6367	0	107	0	14570	4	118	0	10675	5	81	0	0	0	0	0	12	0	1	0	3	0	0	0	212	0	1	0	8	0	0	
Nonthaburi	1	0	0	490	0	3	0	2429	0	62	0	1493	3	20	0	1782	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	52	0	0	0	0	0		
Pathum Thani	0	0	0	443	0	2	0	1062	0	9	0	2698	0	17	0	1941	1	12	0	0	0	0	0	4	1	0	0	0	0	0	118	0	1	0	1	0	0		
P Nakhon S.Ayutthaya	0	0	0	969	0	4	0	1196	0	17	0	2705	0	4	0	2744	4	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0	3	0	0			
Ang Thong	0	0	0	410	0	1	0	170	0	12	0	1589	1	20	0	927	0	14	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0			
Lop Buri	0	0	0	987	0	2	0	360	0	2	0	3285	0	43	0	2257	0	27	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	9	0	0	1	0	0	0			
Sing Buri	0	0	0	212	0	1	0	315	0	5	0	791	0	10	0	391	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0			
Saraburi	0	0	0	1009	0	0	0	577	0	0	0	1811	0	0	0	505	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	13	0	0	0	3	0	0			
Nakhon Nayok	0	0	0	142	0	0	0	258	0	0	0	198	0	4	0	128	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0			
ZONE 5	0	0	0	4370	0	16	0	5362	0	58	0	14025	15	129	0	12388	3	123	0	2	0	0	0	28	1	0	0	7	0	0	566	0	0	0	15	0	0		
Ratchaburi	0	0	0	665	0	0	0	953	0	4	0	1521	1	0	0	1461	1	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0			
Kanchanaburi	0	0	0	532	0	2	0	867	0	12	0	2339	0	21	0	1234	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	1	0	0	5	0	0	0	6	0	0			
Suphan Buri	0	0	0	662	0	3	0	908	0	8	0	2883	0	39	0	1689	0	14	0	0	0	0	0	2	1	0	0	3	0	0	9	0	0	0	0	0			
Nakhon Pathom	0	0	0	891	0	5	0	761	0	14	0	2883	0	17	0	3775	0	33	0	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	48	0	0	3	0	0			
Samut Sakon	0	0	0	600	0	0	0	131	0	0	0	422	0	0	0	1251	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	393	0	0	0	0	0			
Samut Songkhram	0	0	0	65	0	0	0	270	0	1	0	423	0	2	0	278	0	6																					

ตารางที่ 2 (ต่อ) จำนวนผู้ป่วยและตายด้วยโรคที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยา รายจังหวัด ประเทศไทย สัปดาห์ที่ 47 พ.ศ. 2560 (19-25 พฤศจิกายน 2560)

TABLE 2 Reported Cases and Deaths of Diseases Under Surveillance by Province, Thailand, 47th Week 2017 (November 19-25, 2017)

(CHOLERA, HAND, FOOT AND MOUTH DISEASE (HFMD), FOOD POISONING, PNEUMONIA (ADMITTED), INFLUENZA, MENINGOCOCCAL MENINGITIS, ENCEPHALITIS, PERTUSSIS, MEASLES, LEPTOSPIROSIS)

REPORTING AREAS	CHOLERA			HFMD			FOOD POISONING			PNEUMONIA*			INFLUENZA			MENINGOCOCCAL*			ENCEPHALITIS			PERTUSSIS			MEASLES			LEPTOSPIROSIS												
	Cum.2017			Current wk.			Cum.2017			Current wk.			Cum.2017			Current wk.			Cum.2017			Current wk.			Cum.2017			Current wk.			Cum.2017			Current wk.						
	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D	C	D								
NORTH-EASTERN REGION	2	0	0	0	18444	1	58	0	44487	0	397	0	94114	3	973	0	46856	40	301	0	2	1	0	0	287	0	0	0	17	0	0	250	0	2	0	1836	23	5	0	
ZONE 7	2	0	0	0	3601	1	5	0	14165	0	148	0	25602	2	322	0	6183	0	56	0	0	0	0	0	26	0	0	0	3	0	0	44	0	2	0	365	5	1	0	
Khon Kaen	2	0	0	0	1137	0	1	0	5246	0	59	0	11278	0	212	0	3177	0	47	0	0	0	0	0	5	0	0	0	3	0	0	25	0	2	0	65	0	1	0	
Maha Sarakham	0	0	0	0	725	0	0	0	2993	0	18	0	5738	2	27	0	1087	0	3	0	0	0	0	0	17	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	112	3	0	0	
Roi Et	0	0	0	0	1195	1	4	0	4763	0	71	0	6883	0	81	0	1236	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	76	1	0	0		
Kalasin	0	0	0	0	544	0	0	0	1163	0	0	0	1703	0	2	0	683	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	12	0	0	0	112	1	0	0		
ZONE 8	0	0	0	0	3195	0	9	0	6195	0	55	0	16991	0	172	0	8199	1	39	0	1	0	0	0	80	0	0	0	1	0	0	19	0	0	0	148	1	1	0	
Bungkan	0	0	0	0	149	0	0	0	375	0	0	0	1130	0	0	0	140	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	1	0	0	10	0	0	0		
Nong Bua Lam Phu	0	0	0	0	147	0	0	0	531	0	0	0	1130	0	0	0	199	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	23	0	0	0			
Udon Thani	0	0	0	0	706	0	1	0	1652	0	23	0	4653	0	62	0	2102	1	6	0	0	0	0	0	4	0	0	1	0	0	0	6	0	0	16	0	0	0		
Loei	0	0	0	0	920	0	1	0	941	0	14	0	3685	0	45	0	751	0	3	0	0	0	0	0	20	0	0	0	0	0	1	0	0	83	1	1	0			
Nong Khai	0	0	0	0	480	0	5	0	1015	0	10	0	1014	0	11	0	2916	0	25	0	0	0	0	0	35	0	0	0	0	0	0	9	0	0	4	0	0	0		
Sakon Nakhon	0	0	0	0	374	0	1	0	221	0	4	0	3197	0	37	0	588	0	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0		
Nakhon Phanom	0	0	0	0	419	0	1	0	1460	0	4	0	2182	0	17	0	1503	0	2	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0		
ZONE 9	0	0	0	0	7048	0	18	0	11514	0	88	0	22656	0	237	0	22848	39	165	0	0	0	0	0	44	0	0	0	4	0	0	113	0	0	0	319	7	1	0	
Nakhon Ratchasima	0	0	0	0	2516	0	8	0	3155	0	39	0	7199	0	81	0	13511	39	111	0	0	0	0	0	13	0	0	0	2	0	0	71	0	0	0	105	4	0	0	
Buri Ram	0	0	0	0	1724	0	0	0	4348	0	13	0	5521	0	26	0	3938	0	7	0	0	0	0	0	14	0	0	1	0	0	0	9	0	0	70	0	0	0		
Surin	0	0	0	0	1557	0	5	0	2647	0	23	0	5168	0	43	0	2890	0	10	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	26	0	0	123	3	0	0		
Chaiyaphum	0	0	0	0	1251	0	5	0	1364	0	13	0	4768	0	87	0	2509	0	37	0	0	0	0	0	13	0	0	1	0	0	7	0	0	0	21	0	1	0		
ZONE 10	0	0	0	0	4600	0	26	0	12613	0	106	0	28865	1	242	0	9626	0	41	0	1	1	0	0	137	0	0	0	9	0	0	74	0	0	0	1004	10	2	0	
Si Sa Ket	0	0	0	0	1367	0	3	0	4071	0	23	0	10555	0	57	0	1347	0	11	0	0	0	0	0	69	0	0	1	0	0	0	33	0	0	0	782	10	2	0	
Ubon Ratchathani	0	0	0	0	1692	0	22	0	6049	0	66	0	11618	0	125	0	6236	0	27	0	0	0	0	0	58	0	0	0	7	0	0	26	0	0	0	148	0	0	0	
Yasothon	0	0	0	0	652	0	1	0	693	0	7	0	3540	1	38	0	691	0	3	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	9	0	0	40	0	0	0		
Amnat Charoen	0	0	0	0	415	0	0	0	965	0	9	0	1635	0	17	0	191	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	30	0	0	0	
Mukdahan	0	0	0	0	474	0	0	0	835	0	1	0	1517	0	5	0	1161	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	3	0	0	4	0	0	0		
Southern Region	1	0	0	0	8755	0	20	0	5042	0	85	0	32027	65	424	2	10495	3	190	0	13	4	0	0	112	3	0	0	16	1	0	0	882	2	4	0	845	27	10	0
ZONE 11	0	0	0	0	5328	0	12	0	2602	0	24	0	15422	65	174	2	6821	3	112	0	4	0	0	0	98	3	0	0	0	0	0	60	0	3	0	481	18	3	0	
Nakhon Si Thammarat	0	0	0	0	1410	0	3	0	976	0	12	0	4471	0	67	0	2407	3	26	0	2	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	16	0	2	0	232	8	2	0	
Krabi	0	0	0	0	163	0	0	0	234	0	0	0	2018	0	4	0	411	0	1	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0	76	2	0	0	
Phangnga	0	0	0	0	189	0	2	0	178	0	3	0	803	1	5	0	285	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	37	0	0	0		
Phuket	0	0	0	0	370	0	1	0	279	0	1	0	1726	1	8	0	622	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	1	0	18	1	0	0		
Surat Thani	0	0	0	0	2459	0	4	0	340	0	2	0	4608	63	69	2	2377	0	61	0	2	0	0	0	54	3	0	0	0	0	0	13	0	0	90	4	1	0		
Ranong	0	0	0	0	228	0	2	0	324	0	4	0	293	0	3	0	99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	3	0	0			
Chumphon	0	0	0	0	509	0	0	0	271	0	2	0	1503	0	18	0	620	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	3	0	0	5	0	0	0		
ZONE 12	1	0	0	0	3427	0	8	0	2440	0	61	0	16605	0	250	0	3674	0	78	0	9	4	0	0	14	0	0	0	16	1	0	0	822	2	1	0	364	9	7	0
Songkhla	0	0	0	0	1134	0	2	0	1238	0	33	0	4889	0	84	0	943	0	27	0	3	1	0	0	1	0	0	0	4	0	0	17	1	0	0	75	1	2	0	
Satun	0	0	0	0	236	0	0	0	56	0	2	0	771	0	12	0	120	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	32	0	1	0		
Trang	0	0	0	0	636	0	0	0	351	0	9	0	2060	0	9	0	749	0	6	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0	127	4	2	0	
Phatthalung	0	0	0	0	647	0	2	0	147	0	2	0	1576	0	23	0	839	0	14	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	10	0	0	53	1	0	0		
Pattani	0	0	0	0	178	0	1	0	259	0	10	0	1902	0	33	0	165	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	7	1	0	0	258	1	1	0	19	0	0	0
Yala	1	0	0	0	148	0	0	0	166	0	1	0	2447	0	32	0	187	0	3	0	2	2	0	0	0	0	0	0	5	0										

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/กิ่งอำเภอ/ตำบล/อำเภอ และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักงานวิทยาการระบาด กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Central Region* เขตภาคกลางนับรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา "PNEUMONIA" = PNEUMONIA (ADMITTED) "MENINGOCO

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 (1 มกราคม-28 พฤศจิกายน 2560)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue fever and Dengue Hemorrhagic fever Under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2017 (January 1 - November 28, 2017)

REPORTING AREAS	2017														CASE	CASE	POP.
	DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS)														RATE PER	FATALITY	DEC. 31, 2015
	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL	100,000.00	RATE	
	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	D	POP.	(%)	
Total	3408	2460	2156	2124	3687	7027	8309	7535	5022	4022	2097	0	47847	58	73.13	0.12	65,426,907
Northern Region	136	124	172	254	677	1610	2205	1817	1070	712	326	0	9103	13	76.12	0.14	11,959,533
ZONE 1	82	71	67	126	395	820	1150	924	526	378	174	0	4713	6	81.52	0.13	5,781,324
Chiang Mai	46	29	36	47	165	373	591	375	189	164	77	0	2092	5	122.82	0.24	1,703,263
Lamphun	3	2	6	7	19	23	69	77	28	17	7	0	258	0	63.56	0.00	405,927
Lampang	6	8	9	17	37	54	77	37	26	14	10	0	295	0	39.19	0.00	752,685
Phrae	1	3	3	2	8	11	11	9	5	0	1	0	54	0	11.91	0.00	453,213
Nan	12	10	2	15	69	79	70	46	28	24	11	0	366	0	76.43	0.00	478,890
Phayao	0	1	0	3	16	15	15	7	10	6	0	0	73	0	15.10	0.00	483,550
Chiang Rai	12	12	5	18	41	183	228	273	189	121	57	0	1139	1	91.65	0.09	1,242,825
Mae Hong Son	2	6	6	17	40	82	89	100	51	32	11	0	436	0	167.07	0.00	260,971
ZONE 2	29	29	55	64	200	542	672	585	308	195	90	0	2769	4	79.14	0.14	3,498,728
Uttaradit	2	7	5	3	28	33	56	67	26	15	8	0	250	0	54.34	0.00	460,084
Tak	9	5	19	10	68	262	309	253	131	105	35	0	1206	2	208.30	0.17	578,968
Sukhothai	1	4	0	4	7	32	38	66	37	20	10	0	219	0	36.37	0.00	602,085
Phitsanulok	15	6	18	33	59	129	117	100	64	28	26	0	595	0	69.09	0.00	861,194
Phetchabun	2	7	13	14	38	86	152	99	50	27	11	0	499	2	50.08	0.40	996,397
ZONE 3	29	28	57	76	89	285	425	339	257	152	72	0	1809	3	60.07	0.17	3,011,449
Chai Nat	4	4	7	12	7	37	42	31	21	13	10	0	188	0	56.63	0.00	331,968
Nakhon Sawan	12	10	15	17	14	63	90	124	75	52	31	0	503	0	46.91	0.00	1,072,349
Uthai Thani	2	1	0	0	5	11	23	16	17	16	7	0	98	0	29.65	0.00	330,543
Kamphaeng Phet	4	7	21	27	29	91	145	74	79	36	10	0	523	2	71.66	0.38	729,839
Phichit	7	6	14	20	34	83	125	94	65	35	14	0	497	1	90.90	0.20	546,750
Central Region*	811	589	591	601	943	2024	3059	3291	2480	2179	1170	0	17738	16	79.41	0.09	22,337,125
Bangkok	389	249	210	215	264	691	1238	1444	1115	1141	573	0	7529	2	132.22	0.03	5,694,347
ZONE 4	117	93	79	74	145	265	367	420	333	282	179	0	2354	6	45.09	0.25	5,221,125
Nonthaburi	41	27	15	13	45	97	105	152	143	139	112	0	889	3	75.10	0.34	1,183,791
Pathum Thani	18	21	24	21	26	31	38	31	29	30	29	0	298	0	27.49	0.00	1,084,154
P.Nakhon S.Ayutthaya	20	14	20	30	32	58	91	76	54	39	18	0	452	2	56.08	0.44	805,980
Ang Thong	9	5	2	3	11	21	52	45	45	42	14	0	249	0	87.87	0.00	283,371
Lop Buri	12	15	10	1	11	12	19	52	37	22	5	0	196	0	25.84	0.00	758,531
Sing Buri	0	1	0	0	1	8	2	1	0	0	0	0	13	0	6.14	0.00	211,792
Saraburi	16	8	6	5	9	33	55	60	19	10	1	0	222	1	34.93	0.45	635,567
Nakhon Nayok	1	2	2	1	10	5	5	3	6	0	0	0	35	0	13.57	0.00	257,939
ZONE 5	137	120	151	111	211	449	717	797	633	482	244	0	4052	4	77.78	0.10	5,209,561
Ratchaburi	16	5	8	7	14	41	70	103	97	71	12	0	444	0	51.59	0.00	860,549
Kanchanaburi	4	2	3	1	7	19	33	21	7	8	8	0	113	0	13.06	0.00	865,172
Suphan Buri	13	24	32	21	39	54	95	99	70	60	23	0	530	0	62.40	0.00	849,376
Nakhon Pathom	25	22	27	21	30	74	114	180	155	155	92	0	895	1	99.98	0.11	895,207
Samut Sakhon	12	17	19	10	30	70	96	114	115	90	32	0	605	2	112.31	0.33	538,671
Samut Songkhram	4	1	3	6	1	4	11	19	38	19	17	0	123	0	63.31	0.00	194,283
Phetchaburi	41	28	43	25	59	127	245	194	124	56	39	0	981	0	205.92	0.00	476,391
Prachuap Khiri Khan	22	21	16	20	31	60	53	67	27	23	21	0	361	1	68.12	0.28	529,912
ZONE 6	164	123	144	189	316	582	695	599	378	261	164	0	3615	4	61.48	0.11	5,880,124
Samut Prakan	49	32	48	30	30	73	134	131	90	79	61	0	757	0	59.59	0.00	1,270,420
Chon Buri	38	29	37	38	63	101	109	42	53	49	18	0	577	1	40.12	0.17	1,438,231
Rayong	29	22	19	37	70	80	93	69	47	32	49	0	547	1	80.24	0.18	681,696
Chanthaburi	6	21	14	24	41	53	61	59	38	24	8	0	349	0	65.95	0.00	529,194
Trat	6	2	2	4	10	18	16	14	9	8	2	0	91	0	40.07	0.00	227,083
Chachoengsao	16	7	6	17	17	46	74	72	85	38	23	0	401	1	57.43	0.25	698,190
Prachin Buri	19	4	7	19	36	76	108	111	33	23	3	0	439	0	91.31	0.00	480,755
Sa Kaeo	1	6	11	20	49	135	100	101	23	8	0	0	454	1	81.87	0.22	554,555

ตารางที่ 3 (ต่อ) จำนวนผู้ป่วยและตายสงสัยด้วยโรคไข้เลือดออก จำแนกรายเดือนตามวันเริ่มป่วย รายจังหวัด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 (1 มกราคม-28 พฤศจิกายน 2560)

TABLE 3 Reported Cases and Deaths of Suspected Dengue fever and Dengue Hemorrhagic fever Under Surveillance by Date of Onset, by Province, Thailand, 2017 (January 1 - November 28, 2017)

REPORTING AREAS	2017														CASE RATE PER 100,000.00 POP.	CASE FATALITY RATE (%)	POP. DEC. 31, 2015
	DENGUE HEMORRHAGIC FEVER - TOTAL (DF+DHF+DSS)														TOTAL	TOTAL	D
	JAN	FEB	MAR	APR	MAY	JUN	JUL	AUG	SEP	OCT	NOV	DEC	TOTAL	TOTAL			
	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C			
NORTH-EASTERN REGION	238	182	251	385	918	2111	2067	1623	795	453	133	0	9156	3	41.85	0.03	21,880,646
ZONE 7	66	43	39	73	157	530	462	391	186	100	25	0	2072	0	41.03	0.00	5,049,920
Khon Kaen	12	4	7	13	36	94	99	90	43	19	11	0	428	0	23.86	0.00	1,794,032
Maha Sarakham	13	22	14	26	36	79	80	71	50	32	10	0	433	0	44.98	0.00	962,592
Roi Et	16	9	10	24	47	186	140	115	44	18	2	0	611	0	46.70	0.00	1,308,241
Kalasin	25	8	8	10	38	171	143	115	49	31	2	0	600	0	60.91	0.00	985,055
ZONE 8	36	27	48	84	216	326	320	257	114	61	20	0	1509	0	27.38	0.00	5,511,930
Bungkan	10	9	9	15	28	62	34	22	6	4	3	0	202	0	48.14	0.00	419,607
Nong Bua Lam Phu	1	1	2	8	19	16	37	28	11	8	1	0	132	0	25.91	0.00	509,469
Udon Thani	5	2	5	12	19	48	63	48	27	10	5	0	244	0	15.51	0.00	1,572,726
Loei	7	8	10	13	51	73	72	49	38	24	5	0	350	0	54.97	0.00	636,666
Nong Khai	4	3	4	6	16	31	36	27	14	7	4	0	152	0	29.32	0.00	518,420
Sakon Nakhon	5	3	14	18	61	70	47	51	9	7	1	0	286	0	25.07	0.00	1,140,673
Nakhon Phanom	4	1	4	12	22	26	31	32	9	1	1	0	143	0	20.02	0.00	714,369
ZONE 9	96	59	100	144	367	817	818	678	305	170	59	0	3613	2	53.62	0.06	6,737,604
Nakhon Ratchasima	38	26	44	49	167	346	387	356	158	85	37	0	1693	2	64.50	0.12	2,624,668
Buri Ram	10	12	6	25	61	140	133	122	59	37	10	0	615	0	38.88	0.00	1,581,955
Surin	34	19	42	65	127	257	239	145	64	34	5	0	1031	0	74.00	0.00	1,393,330
Chaiyaphum	14	2	8	5	12	74	59	55	24	14	7	0	274	0	24.08	0.00	1,137,651
ZONE 10	40	53	64	84	178	438	467	297	190	122	29	0	1962	1	42.83	0.05	4,581,192
Si Sa Ket	20	10	15	6	31	120	132	131	90	66	13	0	634	0	43.22	0.00	1,467,006
Ubon Ratchathani	12	20	25	23	75	153	199	109	69	41	11	0	737	1	39.82	0.14	1,851,049
Yasothon	0	5	7	30	28	37	34	22	11	9	0	0	183	0	33.88	0.00	540,197
Amnat Charoen	4	6	3	4	19	44	43	6	8	1	0	0	138	0	36.71	0.00	375,881
Mukdahan	4	12	14	21	25	84	59	29	12	5	5	0	270	0	77.80	0.00	347,059
Southern Region	2223	1565	1142	884	1149	1282	978	804	677	678	468	0	11850	26	128.11	0.22	9,249,603
ZONE 11	406	442	424	433	606	726	569	555	462	443	316	0	5382	10	122.77	0.19	4,383,957
Nakhon Si Thammarat	233	269	216	209	278	292	266	273	208	233	158	0	2635	2	169.97	0.08	1,550,278
Krabi	16	26	42	36	56	60	63	59	56	31	27	0	472	1	102.73	0.21	459,456
Phangnga	14	9	8	20	27	44	52	37	32	13	15	0	271	1	103.15	0.37	262,721
Phuket	35	34	36	38	85	144	78	51	48	55	50	0	654	2	170.99	0.31	382,485
Surat Thani	83	78	80	83	85	125	65	91	78	70	46	0	884	2	84.71	0.23	1,043,501
Ranong	10	11	18	23	29	27	13	15	11	7	6	0	170	0	93.25	0.00	182,313
Chumphon	15	15	24	24	46	34	32	29	29	34	14	0	296	2	58.82	0.68	503,203
ZONE 12	1817	1123	718	451	543	556	409	249	215	235	152	0	6468	16	132.93	0.25	4,865,646
Songkhla	887	517	341	202	245	251	164	86	72	82	62	0	2909	5	206.91	0.17	1,405,939
Satun	8	7	10	6	7	5	1	4	6	9	3	0	66	2	21.00	3.03	314,297
Trang	28	21	18	20	30	51	43	38	25	28	13	0	315	2	49.24	0.63	639,770
Phatthalung	194	151	119	101	110	96	89	39	28	34	21	0	982	0	188.28	0.00	521,570
Pattani	350	193	84	46	39	49	40	26	29	23	17	0	896	1	129.84	0.11	690,104
Yala	82	32	22	19	23	21	14	7	8	18	8	0	254	3	49.32	1.18	515,025
Narathiwat	268	202	124	57	89	83	58	49	47	41	28	0	1046	3	134.28	0.29	778,941

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร: รวบรวมจากรายงานผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาของจังหวัดในแต่ละสัปดาห์ และศูนย์ข้อมูลทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

หมายเหตุ: ข้อมูลที่ได้รับรายงานเป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น ที่ได้จากรายงานเร่งด่วน จากผู้ป่วยกรณีที่เป็น Suspected, Probable และ Confirmed เป็นข้อมูลเฉพาะสำหรับการป้องกันและควบคุมโรค อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

เมื่อมีผลตรวจยืนยันจากห้องปฏิบัติการ

Central Region* เขตภาคกลางนับรวมจังหวัดชัยนาท

C = Cases

D = Deaths

เรื่องเล่า...พวกเราชาวระบาด

ตอน เรื่องเล่าสุดท้ายในสมัยรัชกาลที่ 9 ของช่วงระบาด

"...ทุกหน้าที่ทุกตำแหน่งมีความสำคัญเท่ากัน
เพียงแต่เราจะให้คุณค่ามันแค่ไหนเท่านั้น!
และจงจำไว้ว่า ไม่ว่าคุณจะเป็นหนูหรือราชสีห์
คุณก็มีค่าในฝันป่าไม่ต่างกัน"

-ประกาศรี สามใจ-

ติดตามเรื่องเล่า...พวกเราชาวระบาด ได้ที่ **Facebook** และเว็บไซต์สำนักโรคระบาดวิทยา

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

ปีที่ 48 ฉบับที่ 47 : 1 ธันวาคม 2560 Volume 48 Number 47 : December 1, 2017

กำหนดออก : เป็นรายสัปดาห์ / จำนวนพิมพ์ 1,000 ฉบับ

ส่งบทความ ข้อคิดเห็น หรือพบความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

กรุณาแจ้งมายัง กลุ่มเผยแพร่วิชาการ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
E-mail: weekly.wesr@gmail.com, panda_tid@hotmail.com

ที่ สธ. 0420.3/ พิเศษ

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 23/2552
ไปรษณีย์กระทรวง

ผู้จัดทำ

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร. 0-2590-1723 โทรสาร 0-2590-1784
Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Tivanond Road, Nonthaburi, Thailand, 11000
Tel (66) 2590-1723, (66)2590-1827 FAX (66) 2590-1784